

Úloha č. 1: Ozón

Ozón – text

Prečítaj si nasledujúcu časť článku o ozónovej vrstve

Atmosféra je vzdušný oceán a drahocenný prírodný zdroj pre zachovanie života na Zemi. Tento zdroj, spoločný nám všetkým, je bohužiaľ poškodzovaný ľudskou činnosťou založenou na národných či osobných záujmoch, a to najmä výrazným zoslabovaním zraniteľnej ozónovej vrstvy, ktorá pôsobí ako ochranný štít pre život na Zemi.

Molekuly ozónu sú tvorené tromi atómami kyslíku na rozdiel od kyslíkových molekúl, ktoré sú tvorené dvoma atómami kyslíku. Molekuly ozónu sú neobyčajne vzácne: v každom miliónu molekúl vzduchu ich je menej než desať. V priebehu takmer miliardy rokov však ich prítomnosť v atmosfére hrá zásadnú úlohu v ochrane života na Zemi.

Ozón môže život na Zemi buď chrániť, alebo mu škodiť, čo závisí na tom, kde sa nachádza. Ozón v troposfére (do 10 kilometrov nad povrchom Zeme) je „zlý“ ozón,, ktorý môže poškodiť pľúcne tkanivo a rastliny. Ale asi 90 percent ozónu, ktorý sa nachádza v stratosfére (medzi 10 a 40 kilometrov nad povrchom Zeme), je „dobrý“ ozón,, ktorý hrá prospešnú úlohu pri pohlcovaní nebezpečného ultrafialového (UV-B) žiarenia zo Slnka.

Bez tejto užitočnej ozónovej vrstvy by boli ľudia omnoho náchylnejší na určité choroby spôsobované dopadom ultrafialových lúčov zo Slnka. Slabnutie ozónovej vrstvy by tiež mohlo kvôli škodlivému účinku UV-B lúčov na planktón narušiť morský potravinový reťazec.

Zdroj: Connect, Unesco International Science, Technology & Environmental Education Newsletter, časť článku nazvaného „The Chemistry of Atmospheric policy“, Sv. XXII, č. 2, 1997. (Jazykovo upravené.)

Ozón - diagram

Všimni si hrubú čiaru v nasledujúcom diagrame, ktorá ukazuje, aké je rozloženie molekúl ozónu v atmosfére.

Zdroj: Deilig er den Himmel, Temahefte 1, Fyzikálny inštitút, Univerzita Oslo, august 1997

Otázka č. 2

Zručnosť: Vyvodiť – posúdiť závery

Ozón sa vytvára tiež pri búrkach. Spôsobuje typický pach. Autor rozlišuje v texte medzi „zlým ozónom“ a „dobrým ozónom“.

Je ozón, ktorý sa tvorí pri búrke, „zlý ozón“ alebo „dobrý ozón“? Vyber odpoveď so správnym vysvetlením.

	Zlý alebo dobrý ozón?	Vysvetlenie
A	Zlý	Tvorí sa pri zlom počasí.
B	Zlý	Tvorí sa v troposfére.
C	Dobrý	Tvorí sa v stratosfére.
D	Dobrý	Pekne vonia.